

Posudek na diplomovou práci Bc. Martiny Pustkové „Screening vývojové úrovně gramotnostních dovedností v předškolním věku: MiniMABEL“

Práce Martiny Pustkové se věnuje stále aktuálnímu a relevantnímu tématu psychologického výzkumu z oblasti vývoje gramotnostních dovedností. Prostřednictvím validizační studie pilotní verze psychodiagnostického screeningového souboru testů MiniMABEL poskytuje vhled do vývojové úrovně i výkonové variability raně čtenářských a předčtenářských dovedností u dětí v předškolních ročnících mateřských škol. V rámci tohoto diplomového projektu se kolegyně Pustková zapojila do živého výzkumu a v průběhu realizace diplomového projektu měla příležitost zažít celý proces realizace psychologického výzkumu – od záměru, přes přípravu sběru dat a samotný sběr dat, přes vyhodnocení výsledků výzkumu až k návrhu postupů pro interpretaci výsledků a jejich přípravu k transferu do praxe. Považuji právě tento aspekt předkládané práce za mimořádně cenný a hodný ocenění. Kolegyně Pustková pracovala na projektu předkládané diplomové práce systematicky, krok za krokem téměř čtyři semestry; osvojila si základy tvorby položek pro pregramotnostně orientované psychologické testy, naučila se rozumět specifické povaze testů pro posuzování pregramotnostních dovedností, organizaci sběru dat v předškolních zařízeních, principům transkripce výzkumných dat v psycholingvisticky orientovaném výzkumu i postupům pro mapování základních psychometrických charakteristik testů i základům standardizace psychodiagnostických testů.

Předkládaná práce má všechny formální náležitosti akademické, empiricky orientované práce; text práce je koherentní, myšlenkově uspořádaný a psaný kultivovaným jazykem. Předmět i obsah přehledových kapitol má relevanci vzhledem ke sledovanému tématu a opírá se o vhodně vybranou odbornou literaturu. Empirický oddíl je řádně a logicky strukturovaný, kapitoly věnované metodologii výzkumu jsou sepsané pečlivě a se smyslem pro detail odpovídající povaze volených analytických postupů a výzkumných otázek. Kolegyně Pustková si zkrátka výborně osvojila řemeslo vývojově orientovaného výzkumu a textem předkládané práce to dává zřetelně na vědomí.

Kritické připomínky mám v zásadě jen k terminologii v textu přehledové části, kde si místy nejsem jistá pevností teoretické znalosti autorky o vývoji časné gramotnosti. Například v textu práce je zaměňován pojem gramotnost/pregramotnost s pojmy gramatika/pre-gramatika; ne vždy jsou dobře cítěné rozdíly mezi jazykovými či pregramotnostními komponentami (např. fonematické uvědomování) a vývojovými mechanismy (např. alfabetský princip) – např. str. 11 nebo 12.

Za mimořádně cenný oddíl práce ovšem považuji celou kapitolu 7, která je opravdu pečlivě, věcně správně, s citem pro analytický popis ale i s ohledem na nezasvěceného čtenáře zpracovaná. Kolegyně Pustková zde předkládá opravdu hodnotný materiál, které se může stát podkladem pro samostatnou publikaci i základem pro další vývoj screeningového souboru MiniMABEL.

Z pozice vedoucí předkládané práce cítím jako důležité vyjádřit v rámci posudku i svou radost z naplněné spolupráce s kolegyní Pustkovou. Nabídnout vlastní rozpracované téma i psychodiagnostické nástroje pro studentský projekt je vždy trochu nejistý „podnik“. V případě tohoto diplomního projektu se ale dokonce podařilo sestavit širší realizační tým, jehož součástí se stala i bakalářská práce kolegyně Čermákové, a realizovat zajímavý výzkumný počín s hodnotnými výsledky a s relevancí pro praxi poradenské psychologie.

Diplomovou práci kolegyně Pustkové doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení výborně.

doc. PhDr. Gabriela Málková, Ph.D.

13.6.2024